

УДК 303.425:32.019.5

DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v057.2025.21>**І. В. Пиголенко**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3612-3243>

кандидат філософських наук, доцент,

доцент кафедри соціології

Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Ю. А. ПиголенкоORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-4975-3837>

викладач циклової комісії з педагогічної освіти

Фахового коледжу «Універсум»

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

ДОСЛІДЖЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Вивчення громадської думки завжди відіграє ключову роль у формуванні громадянського суспільства, а особливо це актуалізується в кризові періоди. Проведення досліджень з вивчення думки та настроїв громадян стає складним завданням в умовах війни, при цьому, громадська думка є критично важливою для налагодження соціальних зв'язків між владними структурами та громадськістю. Політичні еліти покладаються на неї та часто намагаються впливати на довіру з боку громадян. Тому, дослідницькі кампанії повинні залишатися незалежними від влади й політичних сил та періодично проводити опитування громадської думки в умовах воєнного часу. Однак, опитування у воєнний час мають певні специфічні вимоги як до методології збору інформації, так і до процедурно-методичних аспектів проведення досліджень. Основна проблема, з якою стикаються дослідники під час війни, – це забезпечення репрезентативності отриманих даних, що пов'язано з:

- відсутністю статистичних даних щодо чисельності населення, статеві-вікової структури в регіональному розрізі;

- неможливістю повністю охопити всю територію, у зв'язку з наближеністю до лінії фронту, що не дає можливості забезпечити безпечне проведення досліджень;

- міграційні процеси, як внутрішні так і масовий виїзд закордон. За даними звіту агентства ООН у справах біженців станом на кінець січня 2025 року по всій Європі було зареєстровано 6 346 300 біженців з України, з яких 6 325 125 були зареєстровані для отримання притулку, тимчасового захисту або аналогічних національних програмах захисту. Станом на кінець грудня 2024 року 3,7 мільйона людей були внутрішньо переміщені в межах України [30];

- деякі люди можуть боятися брати участь в опитуваннях та відповідати на питання щодо довіри до влади, оцінки ситуації, власних поглядів та переконань;

- висновки, зроблені в результаті опитувань під час війни, є репрезентативними лише для тих територій, до яких мали доступ дослідники, та респондентів, які зараз проживають на цих територіях. А, отже, опитування, проведені під час війни, не враховують погляди людей, які переїхали закордон, залишилися на непідконтрольній Україні території або знаходяться у прифронтових зонах.

Як зазначається на сторінках журналу *Forbes Ukraine* «Останній перепис населення був у 2001 році, тоді в Україні проживало 48,5 млн осіб. У 2019-му уряд здійснив альтернативну оцінку, використовуючи комбінований метод: дані операторів, інформацію з держреєстрів і соопитування. Висновок – на підконтрольній уряду території мешкало 37,3 млн.» [7]. Якщо відняти кількість біженців, то оціночна кількість населення тяжіє до 30 млн.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми вивчення громадської думки в американській та західній науковій думці торкаються більшість соціологів, які працюють у сфері емпіричної соціології, починаючи з праць американського вченого, журналіста, автора наукових методів вивчення громадської думки – Дж. Геллапа. Вивченням громадської думки займалися також відомі зарубіжні соціологи, зокрема: Г. Тард, Ф. Тьоніс, Б. Берельсон, П. Лазарсфельд, Г. Лассуел, С. Ліпсет, У. Ліппман, Е. Ноель-Нойман та ін.

В Україні вивченню громадської думки присвячені праці таких українських учених: О. Вишняк, А. Горбачик, Є. Головаха, М. Міщенко, В.Оссовський, В. Паніотто, В. Пол-

торак, С. Потоцька, С. Стукало, Н. Харченко, М. Чурилов та ін. Слід відзначити, що саме ці дослідники, які надали поштовху в дослідженні громадської думки в Україні, поєднують науково-теоретичні розробки та реалізацію конкретних соціологічних опитувань на ринку соціологічних досліджень.

Метою даної статті є розгляд основних проблем, з якими стикаються українські соціологічні кампанії, дослідники та науковці при вивченні громадської думки в умовах війни.

Викладення основного матеріалу. Повномасштабне вторгнення росії стало каталізатором радикальних змін у суспільній свідомості українського суспільства. Громадська думка, як індикатор соціальної стабільності, набула особливого значення в умовах воєнного стану. Дослідження громадської думки дозволяє оцінити ефективність державної політики, рівень мобілізації суспільства та потенційні ризики соціальної напруги.

Під час Другої світової війни соціологічні дослідження часто проводилися для оцінки морального стану населення, солдатів та впливу війни на суспільство. Вони були особливо поширені в США та Великій Британії, де уряди використовували їх для формування політики. У нацистській Німеччині подібні дослідження мали характер моніторингу громадської думки для здійснення постійного контролю за ситуацією.

Найвідоміше дослідження «The American Soldier» (США), проведене дослідницьким відділом інформаційно-освітнього управління Міністерства війни США під керівництвом Семюеля Стауффера. Метою було вивчення ставлення солдатів до армійського життя, бою та післявоєнної адаптації, щоб покращити політику армії. Опитано понад 500 тисяч військовослужбовців у США та за кордоном. Результати опубліковано в чотирьох томах «Studies in Social Psychology in World War II» (1949–1950), де аналізувалися фактори моралі, адаптації та відносин до життя в тилу. Це одне з перших масштабних емпіричних соціологічних проєктів у військовій сфері [29].

В соціологічній енциклопедії громадська думка визначається як:

«1) специфічний вияв громадської свідомості, що охоплює приховане або явне ставлення різних соціальних груп і прошарків населення до соціально значущих проблем, подій і фактів дійсності;

2) спільна думка громади – основного територіально-адміністративного органу самоуправління в Україні, що в різних формах існував за часів Київської Русі;

3) особливий стан масової свідомості – почуття, настрої, судження, ідеї, погляди та інші вияви соціальних ставлень об'єктів різних соціальних спільнот аж до нації й світового соціуму включно» [14, с. 86].

Громадська думка відіграє ключову роль у функціонуванні суспільства, особливо в кризові періоди. Під час війни її значення зростає, адже суспільна підтримка визначає можливості держави щодо мобілізації ресурсів, управління ризиками та ухвалення політичних рішень.

Опитування – метод збирання соціологічної інформації під час безпосереднього (інтерв'ю) або опосередкованого (анкетування) соціально-психологічного спілкування вченого-соціолога (інтерв'юера) та опитуваного (респондента) шляхом реєстрації відповідей на запитання залежно від мети і завдань дослідження [14, с. 257].

Аналіз оприлюднених результатів соціологічних досліджень основними дослідницькими кампаніями, що працюють в Україні (за основу взято список, що оприлюднений на сайті Соціологічної асоціації України [1], з початку повномасштабного вторгнення говорить про зміну основних тематик та акцентів при проведенні соціологічних опитувань серед українців. Хоча ринок маркетингових досліджень і зазнав впливу воєнного стану, але загалом він не суттєво змінив принципи проведення досліджень з вивчення споживацьких настроїв. Дослідження ж соціально-політичної думки зазнали як зміни основних тематик, так і методів та методологічних підходів. Метою даної статті, є проаналізувати як кількісні, так якісні характеристики тематики проведення досліджень в Україні в воєнний період, починаючи з 24 лютого 2022 року.

Так, переважна більшість досліджень, проведених Інститутом соціології Національної академії наук України [4] з 24 лютого 2022 року, результати яких оприлюднені на сайті (включаючи 4 хвили щорічного моніторингу «Українське суспільство» та 8 інших проєктів/опитувань), переважають теми повномасштабної війни: соціальні травми, ідентичність, ставлення до влади, культурні зміни, толерантність.

Серед досліджень, проведених Київським міжнародним інститутом соціології [5] з 24 лютого 2022 року, результати яких оприлюднені на сайті, переважають теми, пов'язані з повномасштабним вторгненням росії: ставлення до агресора, довіра до влади, проблема корупції, ідентичність, готовність до мирних переговорів, психологічний стан населення. Перші звіти з'являються в травні-червні 2022 року, що сфокусовані на війні та ставленні до росії.

Серед досліджень, проведених Фондом Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва [20]

з 24 лютого 2022 року, результати яких оприлюднені на сайті, зосереджені на тематиці повномасштабної війни: ставлення до переговорів, ідентичність, безпека, медіа, загроза, регіональні настрої, перемога (наприклад, «Ядерний чинник в російсько-українській війні»). Фокус на дипломатії, Європі, освіті, мобілізації (наприклад, «Війна та дипломатія: як українці ставляться до можливих переговорів»). Менше уваги приділено економічному напрямку чи повоєнному відновленню.

Серед досліджень, проведених Українським центром економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова [19] з 24 лютого 2022 року, результати яких оприлюднені на сайті та у відкритих публікаціях, переважають теми війни: віра в перемогу, ідентичність, ставлення до переговорів, поступки на переговорах, мілітаризація, релігія, зовнішня політика, демократія, корупція, економіка, трудові ресурси. Переважна більшість досліджень пов'язані з повномасштабним вторгненням.

Серед досліджень, проведених Українським інститутом соціальних досліджень імені Олександра Яременка [18] з 24 лютого 2022 року, результати яких оприлюднені на сайті (включаючи хвилі міжнародних проєктів, де фіксуються окремі цикли після 2022 р.), переважають теми здоров'я та поведінки молоді/підлітків: вживання наркотичних речовин, харчування, психо-соціальні зміни під час війни, державні послуги. Початок хвилі HBSC (Health Behaviour in School-aged Children) – моніторинг здоров'я та поведінки учнівської молоді. Фокус на впливі війни на підлітків.

Серед досліджень, проведених Інститутом соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України [3] з 24 лютого 2022 року, результати яких оприлюднені на сайті, переважають теми, що зосереджені на психологічних наслідках війни, консолідації суспільства та адаптації до умов воєнного стану. Увага приділяється вивченню впливу повномасштабного російського вторгнення на суспільну свідомість, ідентичність та психологічний стан (наприклад, «Стан суспільної свідомості в Україні під час вторгнення», «Спільнотна ідентичність під впливом війни»), проблеми реформування освіти, психологічна просвіта молоді (наприклад, «Українська освіта на терезах громадської думки»). Оцінка ситуації населенням громад, вивчення соціально-політичних настроїв.

Серед досліджень, проведених Центром соціальних та маркетингових досліджень SOCIS [21] з 24 лютого 2022 року, результати яких оприлюднені на сайті, переважають теми повномасштабного вторгнення: регіональні наслідки, наці-

ональна стабільність та політика. Регіональні дослідження в областях, близьких до фронту (Одеса, Харків), проблем ВПО (Вінниця, Черкаси), з фокусом на локальні виклики, єдність та адаптацію.

Серед досліджень, проведених Соціологічною групою «Рейтинг» [13] з 24 лютого 2022 року, результати яких оприлюднені на сайті, переважають теми воєнного контексту (понад 85% досліджень пов'язані з повномасштабним вторгненням: адаптація, психологічні маркери, загальні настрої, очікування (наприклад, «Україна в умовах війни», «Формула стійкості»), зміни в самоідентифікації, гордість, єдність, цінності (наприклад, «Ідентичність. Патріотизм. Цінності», «Хто ми та якою бачимо Україну?»), ставлення до країн, підтримка союзів, вступ до ЄС/НАТО, роль США (наприклад, «Зовнішньополітичні орієнтації», «Підтримка міжнародних союзів»), ветерани, діти під час війни, біженці в Європі, регіональне благополуччя (наприклад, «Образ ветеранів», «Проблеми українських дітей»).

Серед досліджень, проведених соціологічною агенцією Ipsos Ukraine [28] з 24 лютого 2022 року, результати яких оприлюднені на сайті (включаючи хвилі Resilience Monitor), переважають теми, що висвітлюють наслідки повномасштабного вторгнення: економічні втрати, гуманітарна криза, міжнародна солідарність, відстеження втрат доходів, зайнятості, доступу до послуг у великих містах та на звільнених територіях (наприклад, «Ipsos Ukraine Resilience Monitor: вплив війни на засоби існування», вересень 2022), ставлення світу до конфлікту, ризики для інших країн, підтримка санкцій, ставлення до переміщених осіб, опитування українців за кордоном, ставлення до дій влади, готовність до компромісів.

Серед досліджень, проведених соціологічною кампанією «Соціоінформ» [12] з 24 лютого 2022 року, результати яких оприлюднені на сайті (включаючи багатохвильові проєкти як серію про правову допомогу), переважають дослідження, присвячені повномасштабному вторгненню (100%): соціальні наслідки, вразливість, адаптація, відновлення.

Серед досліджень, проведених компанією Gradus Research Company [25] з 24 лютого 2022 року, результати яких оприлюднені на сайті, переважають теми, присвячені наслідкам повномасштабного вторгнення (понад 80% опитувань пов'язані з війною: настрої, адаптація, стійкість). Кампанія фокусується на швидких, а саме tech-дослідженнях.

Серед досліджень, проведених компанією Info Sapiens [27] з 24 лютого 2022 року, результати

яких оприлюднені на сайті, переважає воєнна тематика (понад 70% опитувань): ідентичність, безпека, адаптація.

Серед досліджень, проведених компанією Active Group [24] з 24 лютого 2022 року, результати яких оприлюднені на сайті (включаючи хвили моніторингу настроїв на окупованих територіях), переважають питання воєнних наслідків: окупація, довіра, ідентичність, міжнародна підтримка.

Дані громадської думки – функціонують у соціально-політичній культурі суспільства та є важливим інструментом для налагодження взаємозв'язку між громадськістю та владою. Інститут соціології Національної академії наук України у спільних дослідженнях наголошує, що регулярний моніторинг дозволяє виявити довготривалі тенденції у громадській думці. Моніторинг Інституту соціології НАН України показує значне зростання національної ідентифікації [17].

Водночас, дослідження психологічної стійкості населення демонструють, що криза стимулює не лише згуртованість, а й високий рівень стресу, що може переростати у виснаження [22].

Опитування Фонду «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва свідчать, що більшість українців виступають проти будь-яких територіальних поступок заради миру [11].

Також, зріс запит на гарантії безпеки, соціальну стабільність і чітке планування післявоєнного відновлення.

Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України фіксує різницю в поглядах між регіонами:

- найвищий рівень національної єдності на Заході;
- помірно стабільний у Центрі;
- часткові сумніви щодо майбутнього на Півдні та Сході [15].

Однак, переважна більшість досліджень, показує, що консолідація суспільства переважає над регіональними відмінностями.

В умовах інформаційної війни важливим є стійкість населення до маніпуляцій. На сьогодні підтримка України залишається стабільною, тоді як українці демонструють високий рівень критичного мислення й недовіри до російських джерел, які постійно активно впливають інформаційне поле.

Громадська думка в Україні розвивається за двома паралельними траєкторіями: консолідація та мобілізація і втрати та психологічне виснаження. Як підкреслює Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України, суспільство «зберігає

високий рівень патріотичних настроїв, водночас, відчуваючи тиск довготривалого стресу» [15].

Ці фактори важливо враховувати державним інституціям для побудови ефективних комунікаційних стратегій як у внутрішній політиці країни, так і на міжнародній арені.

Висновки. Україна – дуже велика та різноманітна країна, з її соціально-культурними, географічними та політичними особливостями. Результати досліджень вказують, що повномасштабне вторгнення росії в Україну змістило вивчення громадської думки в Україні в бік Заходу. Незважаючи на цю тенденцію, ми повинні зважати на труднощі збору конфіденційних даних опитувань у прифронтових зонах і територіях, наближених до бойових дій. Це потрібно враховувати при аналізі та обговоренні результатів проведених досліджень.

Війна суттєво підвищила рівень довіри до Збройних Сил України та волонтерських структур. Українське суспільство демонструє високу адаптаційну здатність та психологічну стійкість. Спостерігається зростання патріотизму і громадянської ідентичності. Водночас, зберігається ризик емоційного вигорання та соціальної втоми. Результати соціологічних досліджень мають бути використані при формуванні політики держави та стратегічних комунікацій. На сьогодні не втрачають актуальності думки відомого українського соціолога В. Л. Осовського: «якщо для розв'язання проблеми визначення й емпіричної ідентифікації громадської думки для потреб соціологічних опитувань треба аналізувати як феномен суспільної свідомості, то для з'ясування її суб'єктів, суспільних функцій, ролі в суспільстві як соціальної інституції конче потрібно розглядати цю думку в системі соціальних відносин, які, поступово кристалізуючись, набуваючи статусу термінальної цінності, формуючи механізми відтворення в часі й орієнтуючись на розв'язання глобальних проблем, перетворюються на одну із соціальних інституцій громадянського суспільства» [8, с. 38].

Опитування воєнного часу в Україні є важливими та необхідними. Вони показують, як перебічають українці почуваються в умовах війни, як справляються з повсякденними викликами, гуртується та допомагають одним одному, як змінюються настрої, як ставляться до перемовин та прогнозів щодо завершення війни та настання миру.

Література

1. Акредитовані САУ організації. Соціологічна асоціація України : веб-сайт. URL: <https://sau.in.ua/akredytovani-sau-organizacziyi/> (дата звернення: 23.12.2025).

2. Дубас М.О. Війна, пандемія COVID-19 та методології досліджень онлайн у соціології: дослідницькі виклики і сучасні тренди. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2023. № 40. С. 138–143.
3. Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України : веб-сайт. URL: <https://ispp.org.ua/> (дата звернення: 23.12.2025)
4. Інститут соціології Національної академії наук Україн : веб-сайт. URL: <http://i-soc.com.ua/institute/> (дата звернення: 20.12.2025).
5. Київський міжнародний інститут соціології : веб-сайт. URL: <http://kiis.com.ua/> (дата звернення: 20.12.2025).
6. Кодекс професійної етики соціолога. Соціологічна асоціація *України* : веб-сайт. URL: <https://sau.in.ua/pro-sau/> (дата звернення: 23.12.2025).
7. Ні 50, ні 37 млн. Forbes Ukraine підрахував, як змінилася чисельність населення України за останні п'ять років. Скільки українців насправді? *Журнал Forbes Ukraine* : веб-сайт. URL: <https://forbes.ua/war-in-ukraine/ni-50-ni-37-milyoniv-forbes-ukraine-pidrahuvav-yak-zminilas-chiselnist-naselennya-ukraini-za-ostanni-pyat-rokiv-skilki-ukraintsiv-naspravdi-24112025-33957>
8. Осовський В.Л. Соціологія громадської думки. Київ : ПЦ «Фоліант»; ВД «Стилос», 2005. 186 с.
9. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій. Київ, 2007. 320 с.
10. Паніотто В., Харченко Н. Криза в методах опитування та шляхи її подолання. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2012. № 1. С. 3–19.
11. Свобода, безпека, достаток : громадська думка українців під час війни : прес-реліз від 04.03.2025. *Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва* : веб-сайт. URL: <https://dif.org.ua/article/svoboda-bezpeka-dostatok-gromadska-dumka-ukraintsiv-pid-chas-viyni> (дата звернення: 23.12.2025)
12. Соціоінформ : веб-сайт. URL: <https://socioinform.com/> (дата звернення: 23.12.2025).
13. Соціологічна група «Рейтинг» : веб-сайт. URL: <https://ratinggroup.ua/> (дата звернення: 20.12.2025)
14. Соціологічна енциклопедія / Укладач В.Г. Городяненко. Київ : Академвидав, 2008. 456 с.
15. Стан суспільної свідомості на четвертому році війни : прес-реліз від 09.04.2025. *Інститут соціальної та політичної психології НАПН України* : веб-сайт. URL: https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2025/04/pres-reliz-9.04.2025_ost.pdf (дата звернення: 23.12.2025).
16. Суспільно-політичні орієнтації громадян України (травень 2023р.) : прес-реліз від 21.06.2023. *Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова* : веб-сайт. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/suspilnopolitychni-orientatsii-gromadian-ukrainy-traven-2023r> (дата звернення: 23.12.2025)
17. Українське суспільство в умовах війни. Рік 2023: Колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. член.-кор. НАН України, д. філос. н. Є. Головахи, д. соц. н. С. Макеєва. Київ : Інститут соціології НАН України, 2023. 343 с.
18. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременко : веб-сайт. URL: <http://www.uisr.org.ua/> (дата звернення: 20.12.2025).
19. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова : веб-сайт. URL: <http://www.razumkov.org.ua/> (дата звернення: 20.12.2025).
20. Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва : веб-сайт. URL: <http://www.dif.org.ua/> (дата звернення: 20.12.2025).
21. Центр соціальних та маркетингових досліджень SOCIS : веб-сайт. URL: <http://www.socis.kiev.ua/> (дата звернення: 23.12.2025).
22. Чуніхіна С. Л. Дослідження соціально-психологічного стану населення України в умовах війни : виклики для фахової спільноти. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2024. № 1. С. 1–4. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/475> (дата звернення: 23.12.2025).
23. Чурилов М.М. Проектування вибіркового соціологічного дослідження. Київ, 1986. 183 с.
24. Active Group : веб-сайт. URL: <https://activegroup.com.ua/> (дата звернення: 20.12.2025).
25. Gradus Research Company : веб-сайт. URL: <https://gradus.app/uk/> (дата звернення: 20.12.2025).
26. Gradus Research Plus. *Gradus Research Company* : веб-сайт. URL: <https://gradus.app/uk/> (дата звернення: 20.12.2025).
27. Info Sapiens : веб-сайт. URL: <https://www.sapiens.com.ua/> (дата звернення: 20.12.2025).
28. Ipsos Ukraine : веб-сайт. URL: <https://www.ipsos.com/ua-ua> (дата звернення: 20.12.2025).
29. The American Soldier in World War II : веб-сайт. URL: <https://americansoldierww2.org/> (дата звернення: 20.12.2025).
30. UNHCR Europe situations: Data and trends – Arrivals and displaced populations (January 2025). *UNHCR*. URL: <https://reliefweb.int/report/ukraine/unhcr-europe-situations-data-and-trends-arrivals-and-displaced-populations-january-2025> (дата звернення: 26.11.2025).

Анотація

Пиголенко І. В., Пиголенко Ю. А. Дослідження громадської думки в умовах війни в Україні. – Стаття.

У статті проаналізовано трансформацію підходів до дослідження громадської думки в Україні в умовах повномасштабної війни. Використано дані провідних українських соціологічних дослідницьких інституцій та кампаній: Інституту соціології Національної академії наук України, Київського міжнародного інституту соціології, Фонду «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва, Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова, Українського інституту соціальних досліджень імені Олександра Яременка, Інституту соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України, Соціологічної групи «Рейтинг», Центру соціальних та маркетингових досліджень SOCIS, компаній Ipsos, Соціоінформ, Gradus Research Company та Info Sapiens.

Розглянуто ключові тенденції в підходах до дослідження громадської думки в умовах війни серед соціологічних інституцій та кампаній, визначено основні напрями та тематики, які на сьогодні превалюють у вивченні громадської думки, здійснено спробу визначити якісні показники щодо проведення досліджень провідними дослідницькими організаціями в Україні.

Визначено основні чинники, що впливають на якість соціологічної інформації в умовах війни, забезпечення репрезентативності вибірок в умовах відсутності статистичних даних щодо територіального розподілу населення та соціально-демографічних характеристик.

Зроблено висновки про важливість проведення опитувань під час воєнного стану та вивчення громадської думки з різних соціально-політичних питань, самопочуття та емоційного стану пересічних українців в умовах війни, розуміння, як змінюються настрої, погляди, оцінки ситуації, вивчення ставлення до перемовин та прогнозів щодо завершення війни та настання миру, дослідження рівня довіри до Президента, Збройних сил України та інших інститутів влади.

Ключові слова: громадська думка, війна, соціологічне дослідження, опитування, соціологічні кампанії.

Summary

Pygolenko I. V., Pygolenko Yu. A. Public opinion research during the war in Ukraine. – Article.

The article analyzes the transformation of approaches to public opinion research in Ukraine in the context of a war. Data from leading Ukrainian sociological research institutions and campaigns were used: Institute of Sociology of National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv International Institute of Sociology, Ilko Kucheriv

Democratic Initiatives Foundation, The Razumkov Centre, Ukrainian Institute for Social Research After Oleksandr Yaremenko, Institute of Social and Political Psychology of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Sociological Group "Rating", Center for Social and Marketing Research SOCIS, Ipsos, Socioinform, Gradus Research Company and InfoSapiens.

Key trends in approaches to public opinion research in wartime among sociological institutions and campaigns are considered, the main directions and topics that currently prevail in the study of public opinion are identified, and an attempt is made to determine qualitative indicators for conducting research by leading research organizations in Ukraine.

The main factors that affect the quality of sociological information in wartime are identified, ensuring the representativeness of samples in the absence of statistical data on the territorial distribution of the population and socio-demographic characteristics.

Conclusions are drawn about the importance of conducting surveys during martial law and studying public opinion on various socio-political issues, the well-being and emotional state of ordinary Ukrainians in wartime, understanding how moods, views, assessments of the situation change, studying attitudes to negotiations and forecasts regarding the end of the war and the onset of peace, studying the level of trust in the President, the Armed Forces of Ukraine and other institutions of power.

Key words: public opinion, war, sociological research, survey, sociological agencies.

Дата надходження статті: 05.11.2025

Дата прийняття статті: 21.11.2025

Опубліковано: 30.12.2025